

- Dekkingsgraad daalt van 110,4% naar 96,5%
- Rendement 3e kwartaal 3,7% (eerste 9 maanden 2,7%)

Dekkingsgraad, bezittingen en verplichtingen

De dekkingsgraad, bestaande uit de verhouding bezittingen en verplichtingen, is eind september 2011 uitgekomen op 96,5%.

De bezittingen zijn in het derde kwartaal, ten opzichte van juni dit jaar, gestegen van circa € 2.130 mln. tot circa € 2.199 mln. Een toename van € 69 mln. De waarde van de pensioenverplichtingen steeg in deze periode met € 349 mln naar € 2.279 mln. De oorzaak hiervan ligt in de sterke daling van de swaprente.

Herstelplan

Het fonds blijft achter bij de doelstelling van het lange termijn herstelplan van 115% dekkingsgraad per eind 2011. Aan de korte termijn eis van DNB, dat de dekkingsgraad groter moet zijn dan 105%, wordt niet voldaan. Met een dekkingsgraad van 96,5% per eind september 2011 ligt het fonds ongeveer op het niveau van het minimale herstelpad. Daarbij moet een dekkingsgraad bereikt worden van 96,6% per eind 2011. Indien de dekkingsgraad aan het einde van het jaar onder dit niveau uitkomt, zal het fonds aanvullende maatregelen moeten nemen op het bestaande herstelplan. Daarbij zal ook de toepassing van een kortingsmaatregel worden overwogen.

Beleggingsrendementen (t/m 3e kwartaal tussen haakjes)

Het totaalrendement in het derde kwartaal is 3,7% (2,7%).

De belangrijkste bijdrage aan het positieve rendement kwam van de private equity portefeuille met 6,8% (7,9%), gevolgd door de obligatieportefeuille die met 0,3% (1,5%) in waarde steeg. De vastgoedportefeuille kende een forse afwaardering van -17,1% (-15,1%) gevolgd door de aandelenportefeuille die in het derde kwartaal -12,8% (-15,2%) verloor. Hedge Funds lieten een verlies zien van -3,2% (-5,2%). Exclusief de overlaystructuren was het rendement van de portefeuille in het derde kwartaal -4,3% (-4,2%).

Beschermingsconstructies

Het besluit om de belangrijkste vreemde valuta's gedeeltelijk af te dekken, leverde het fonds een verlies op van

-0,9% in het derde kwartaal en 0,0% voor het totaal van de eerste drie kwartalen van 2011. Vanaf februari 2011 dekt het fonds op strategisch niveau de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen voor 65% af. Deze renteoverlay leverde in het derde kwartaal een positief rendement op van 9,1% en in totaal 6,9% voor de eerste drie kwartalen van 2011.

Recente ontwikkelingen

De beweeglijkheid van aandelenmarkten en de swaprente curve, aan de hand waarvan de verplichtingen worden verdisconteerd, is in oktober zeer groot geweest. Angst en hoop wisselden elkaar af. Per saldo zijn de aandelenbeurzen gestegen evenals de rentecurve. Daardoor is de dekkingsgraad van het pensioenfonds gestegen ten opzichte van eind september. Per 21 oktober is de geschatte dekkingsgraad 97,8%.

Beleggingen	Rendement 3e kwartaal 2011	Rendement t/m 3e kwartaal 2011
Aandelen	-12,8%	-15,2%
Obligaties	0,3%	1,5%
Hedgefonds	-3,2%	-5,2%
Vastgoed	-17,1%	-15,1%
Private equity	6,8%	7,9%
Subtotaal	-4,3%	-4,2%
Vatuta-overlay	-0,9%	0,0%
Rente-overlay	9,1%	6,9%
Totaal	3,7%	2,7%

In de grafiek is het effect van wijzigingen in de bezittingen en verplichtingen op de dekkingsgraad zichtbaar.

